

Pericopa Lech Lecha לך לך - „Primul război mondial din istorie” [anul 5780]



Cu mult înaintea primului război mondial a avut loc în țara antică Cnaan (Canaan) un război crunt: cinci regi s-au luptat cu alți patru regi, iar până la urmă și Avraham Avinu a fost amestecat în acest război care s-a petrecut în regiunea Mării Moarte.

Războiul s-a desfășurat în două etape. Prima etapă a fost un război între cei cinci regi contra unei coalitii de patru regi. A doua etapă a fost între câștigătorii războiului și Avram Patriarhul Nostru.

Cei cinci regi au fost: Bera ברע regele Sodomului, Birșa ברשע regele Gomorei, Șin'av שנאב regele Adma, Șem'ever שמעבר regele Țvoim și Bela/Belei בלע care este numit și Țohar (Geneza 14:2). Midrașul ne spune că acești cinci regi nu erau deloc perfecți și ca dovadă avem numele lor care ne dau aluzii asupra faptelor rele ale lor. Voi încerca aici să explic și celor care nu știu ebraică. Bera înseamnă în ebraică „în rău” și midrașul spune că el a primit acest nume fiindcă „era rău la cer (Dumnezeu) și rău la oameni”. Birșa înseamnă în ebraică „în ticăloșie”, iar acest nume îi vine că „s-a remarcat prin ticăloșia lui”. Pe Șin'av îl interpretează midrașul ca însemnând în prima parte Șin, care se poate citi fără punctuație și care vine de la cuvântul ebraic *sin'a* שְׂנֵא - ură și av אב înseamnă tată, împreună „îl urăște pe tatăl lui din ceruri”. Și la Șem'ever prima parte se poate citi Șem dar și *sam* שם care înseamnă pune, iar ever אבר înseamnă aripă, adică „și-a pus o aripă ca să poată să sară și să se revolte contra lui Kadoș Baruch Hu.

Cealaltă coalitie era formată din patru regi: Chedarlaomer, regele Eilam care a condus coalitia, Amrafel regele Șin'ar, Arioch regele Elasar și Tid'al regele Goiim (Geneza 14:1). După un midraș din Talmud, tactatul Eruvin 53:a, Amrafel nu este altul decât Nimrod care apare în Geneza 10:8 ca unul din fii lui Cuș. Spre deosebire de celelalte nume din acest capitol, Nimrod nu reprezintă un popor ci o persoană. După tradiția evreiască este considerat constructorul Babiloniei și a altor orașe din Mesopotamia. El apare și în cartea Mica 5:6 „țara lui Nimrod” interpretat ca Babilonia. În midraș el apare ca un personaj negativ care a fost printre inițiatorii Turnului Bavel care se afla în țara Șin'ar, care este Babilon, și ca un dușman teologic a lui Avraham, unul promovând monoteismul, iar celălalt politeismul. Tot midrașul ne povestește despre propunerea făcută lui Avraham ca să intre într-un cuptor.

Numele lui Arioch mai apare o dată în Tanach în cartea Daniel 2:14 fiind un ofițer superior în armata lui Nevucadnețar regele Babilonului, cu gradul de „căpetenia gărzilor împăratului”. Nu este nici o legătură între cei doi și nu este nicăieri vreo aluzie la asta.

Despre aceste patru regate noi citim în midrașul Bereșit Raba 42:4: „Șin'ar este Bavel (Babilonia), Elasar este Madai (o parte din Persia), Eilam este Iavan (Grecia) și Goiim este Edom (Roma) care este cea mai rea din toate națiunile lumii”. Există bineînțeles și alte interpretări de care nu vom scrie de data aceasta.

Cei cinci regi originari din Kikar Halarden (Întorsura Iordanului) la nord de Marea Moartă au hotărât să se revolte contra regilor Mesopotamiei care îi subjugau. Coalitia celor patru regi ale regatelor din regiunea Mesopotamia din

care vor apare Asiria, Babilonia și celelalte puteri ale lumii antice a fost înființată pentru a înăbuși această revoltă. Ramban (Nahmanides) comentează acest verset (Geneza 14:1) spunând că acestea evenimente l-au afectat pe Avraham ca să-i dovedească că aceste patru puteri vor governa lumea, însă moștenitorii lui îi vor învinge pe aceștia.

Cei cinci le-au plătit pe o perioadă de 12 ani celor patru regi taxe. În anul al treisprezecea s-au revoltat. Rași spune că au plătit 13 ani. După ce au așteptat cu multă răbdare ca atmosfera să se liniștească, nu au avut încotro decât să coboare spre sud contra celor cinci. Pe drumul lor s-au luptat cu refaim, zuzim, eimim, hori și amaleki (Geneza 14:5-7). Cei patru i-au învins pe toți și pe urmă i-au învins și pe cei cinci regi. Ei au făcut o singură greșală, luându-l prizonier pe Lot, nepotul lui Avraam. El a luat pe cei 318 ucenici împreună cu Aner, Eșcol și Mamre și i-au bătut pe cei patru regi și i-au alungat spre nord, i-au eliberat pe cei cinci regi cu toate bunurile lor și bineînțeles și pe Lot (Geneza 14:13-16).

Cea ce este ciudat este că printre cei salvați se află și regele Sodomului (Geneza 14:17) care este cunoscută despre răutatea lor. Despre tot ce se întâmplă locuitorilor Sodomei vom citi în pericopa următoare. Aici noi vedem că Malchi Țedek/Melhisedek vine împreună cu regele Sodomului să-i mulțumească lui Avram pentru salvarea lor. Malchi Țedek, cunoscând devotarea monoteistă a lui Avram, îl binecuvântează în numele lui El-Elion Dumnezeu Superior (Geneza 14:18-20). Regele Sodomului în schimb din primul moment revine la un comportament ticălos și tot ce are să-i spună lui Avram este că îl va mitui cu bunuri cea ce Avraham nu acceptă (Geneza 14:21-24).

Ramban explică că acest război sugerează războaiele pe care Israel le vor avea în viitor și din cauza aceasta el comentează că cei patru regi fac referire la războaiele viitoare cu Bavel/Babilon, Madai/Persia, Iavan/Grecia și Edom/Roma. [După cum Avraam i-a învins pe toți regii atunci, așa va învinge Israelul pe toți dușmanii care vor veni contra lui în viitor.](#)